

زمین‌شناسی پزشکی جهان به میزبانی «سازمان زمین‌شناسی کشور» نخستین همایش بین‌المللی با حضور محققان و دانشجویان علوم زمین و پزشکی برگزار شد. سخنرانان مراسم افتتاحیه‌ی این همایش، آقای **محمد تقی کره‌ای** و خانم **فرح رحمانی**، برنامه‌های مطالعاتی ایران را برای تحقیق و پژوهش در زمینه‌ی بیماری‌های ناشی از محیط زمین‌شناسی شرح دادند. ایران یکی از پیشتازان عرصه‌ی زمین‌شناسی پزشکی در سطح آسیاست. آن‌چه در ادامه می‌خوانید، گزارشی از این همایش است.

اولین سخنران این همایش، خانم فرح رحمانی، مدیر واحد زمین‌شناسی پزشکی سازمان زمین‌شناسی کشور و دبیر علمی همایش بین‌المللی زمین‌شناسی پزشکی، پس از تقدیر و تشکر از فعالان در عرصه‌ی زمین‌شناسی کشور، در خصوص این رشته‌ی نوپا در کشورمان گفت: «رشته‌ی زمین‌شناسی پزشکی مقوله‌های ارتباطی بین بیوشیمی و ژئوشیمی را پوشش می‌دهد. محیط‌های متنوع زمین‌شناسی پزشکی مانند آب و خاک، گیاهان، رادیوژن‌ها، رشد و تنوع گونه‌های میکروارگانیسم‌ها و فرایندهای ماکروسکوپی، در زمره‌ی موضوع‌های این رشته هستند.»

وی با اشاره به آسیب‌های بیماری‌هایی هم چون سرطان، در خصوص اهداف این همایش گفت: «بیماری سرطان بار عظیم اقتصادی، اجتماعی و احساسی را بر جوامع بشری تحمیل می‌کند. امروز این همایش برای دستیابی به اهداف بشردوستانه و کم کردن آلام بشری برپا شده است و مزیت‌های بسیاری برای جامعه به ارمغان خواهد آورد.»

رحمانی در خصوص رشته‌ی زمین‌شناسی پزشکی افزود: «شناسایی ترکیب ژئوشیمیایی زمین‌شناسی ناهنجاری‌ها و آنومالی‌های عنصری - چه در ابعاد عناصر ضروری برای حیات، و چه آن دسته از عناصری که بسیار سمی و مضر هستند - در تعریف ژئوشیمی پزشکی گنجانده می‌شوند. امروزه، رشد علم و فناوری و نتایج آنالیزهای فوق دقیق به ما امکان می‌دهند که با تحلیل داده‌ها، ارتباط بین ژئوشیمی و بیوشیمی حیاتی را شرح دهیم.»

مدیر بخش زمین‌شناسی پزشکی درباره‌ی چگونگی آغاز به‌کار این بخش از سازمان زمین‌شناسی اظهار داشت:

«مدیریت زمین‌شناسی پزشکی به صورت تغییر رسمی

از سال ۱۳۸۶ با پروژه‌ی بررسی زمین‌شناسی

برگه‌ی ۱:۱۰۰/۰۰۰ تهران کار خود را

آغاز کرد. نتایج درخشان این مطالعات

به صورت یک مطالعه‌ی موردی

در سطح دنیا مطرح شد. در این

مطالعات، نخستین اطلس

زمین‌شناسی پزشکی در

سطح جهان با عنوان اطلس

آنومالی‌های ژئوشیمیایی در بعد

گزارشی از نخستین همایش بین‌المللی زمین‌شناسی پزشکی ایران

نخستین میزبان محققان

زمین‌شناسی پزشکی جهان

گزارش: آزاده شاکر

آب، خاک و هوادر سطح بر گهی ۱:۱۰۰/۰۰۰ تهران تهیه شد. در تحقیقات بعدی، توزیع کلی و شیوع بیماری سرطان خون با همکاری مرکز تحقیقات سرطان کشور مورد مطالعه قرار گرفت.»

وی اضافه کرد: «در سال ۱۳۸۶، طرح مذکور به صورت رسمی کار خود را آغاز کرد و دهها پروژه‌ی منطقه‌ای کوچک مقیاس و موضوعی، دو طرح ملی بررسی سرطان مری در استان گلستان و مطالعه‌ی ریز فاکتورهای محیطی در استان مازندران را به اجرا در آورد.

ما امروز شاهد نتایج حاصل از طرح بررسی

سرطان مری استان گلستان هستیم.»

دبیر علمی نخستین همایش بین‌المللی زمین‌شناسی کشور درباره‌ی این همایش گفت: «اطلاع‌رسانی

و آمریکا به ایران رسید که از میان آن‌ها، ۲۵ مقاله به صورت شفاهی و ۵۰ مقاله به شکل پوستر ارائه خواهد شد.»

رحمانی اهداف کلان همایش را به شرح زیر برشمرد:

● افزایش توجه سیاست‌گذاران سلامت جامعه به علوم زمین به عنوان عامل مهمی در تأمین سلامت مردم و دست‌یابی به توسعه‌ی

پایدار.

● ایجاد بستر مناسب

داخلی این همایش از طریق سایت سازمان زمین‌شناسی کشور، پایگاه داده‌های علوم زمین و سایت جهاد دانشگاهی، و اطلاع‌رسانی خارجی از طریق سایت IMGGA به‌طور مرتب انجام شد. ۱۵۰ مقاله‌ی علمی از کشورهای هند، ارمنستان، روسیه، چین، تاجیکستان، جمهوری آذربایجان، عراق، اردن، نیجریه، ترکیه، جمهوری چک

کار زمین‌شناسی
پزشکی، مطالعه‌ی اثر
زمین بر سلامت انسان،
حیوان و گیاه است

همکاری میان متخصصین علوم زمین‌شناسی و علوم پزشکی.

● تبادل اطلاعات و دست‌رسی به جدیدترین یافته‌ها در مورد علوم زمین و زمین‌شناسی پزشکی.

● ایجاد امکان تحقیق در مورد بیماری‌های مزمن، تغذیه‌ای و متابولیکی.

● افزایش آگاهی جامعه‌ی متخصصان در مورد فرایندهای زمین‌شناسی و قوانین علوم زمین.

در بخش بعدی برنامه‌ی افتتاحیه، محمدتقی کره‌ای، رییس سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور، با اشاره به طرح‌های مطالعاتی زمین‌شناسی پزشکی در استان‌های گلستان و مازندران اظهار داشت: «طرح مطالعه‌ی زمین‌شناسی دام‌پزشکی کشور، طرح مطالعه‌ی زمین‌شناسی پزشکی تهران در مقیاس ۱:۱۰۰/۰۰۰، تهیه‌ی اطلس زمین‌شناسی پزشکی و اطلس زمین‌شناسی دام‌پزشکی کشور، و مطالعه‌ی آب‌های زیرزمینی و مطالعه‌ی مواد پرتوزا، از جمله پروژه‌های تحقیقاتی سازمان زمین‌شناسی کشور در حوزه‌ی زمین‌شناسی پزشکی اند.»

وی با تأکید بر نقش سازمان زمین‌شناسی کشور در مطالعات زمین‌شناسی پزشکی در آسیا گفت: «طرح مطالعه‌ی فاکتورهای زمین‌شناسی مؤثر در بروز سرطان در کمربند سرطان مری آسیای میانه به‌عنوان یکی از طرح‌های یونسکو، تهیه‌ی اطلس نقشه‌های

زمین‌شناسی پزشکی در منطقه‌ی خاورمیانه زیر نظر کمیسیون تهیه‌ی نقشه‌های زمین‌شناسی دنیا، همکاری با آکادمی علوم ارمنستان و همکاری با سازمان‌های زمین‌شناسی کشورهای عضو اوکو و کشورهای لاتین و آفریقایی، از دیگر طرح‌های این مجموعه هستند.»

رییس سازمان زمین‌شناسی در ادامه از ایجاد رشته‌ی مستقل دانشگاهی در سطح تحصیلات تکمیلی در حوزه‌ی زمین‌شناسی پزشکی در آینده خبر داد و افزود: «ایجاد بانک اطلاعات زمین‌شناسی پزشکی، شناسایی مخاطرات ناشی از غنی‌شدگی محلی روی سلامت در ایران، توسعه‌ی همکاری‌های بین‌المللی با دیگر سازمان‌های فعال در این زمینه، و توسعه‌ی همکاری‌های داخلی در چارچوب عقد تفاهم‌نامه‌ها، برنامه‌های آتی این سازمان در حوزه‌ی زمین‌شناسی پزشکی محسوب می‌شوند.»

نخستین همایش بین‌المللی زمین‌شناسی پزشکی، روز دوشنبه ۲۴ خردادماه سال ۱۳۸۹ در سالن اجتماعات سازمان زمین‌شناسی کشور آغاز به کار کرد. این همایش در روزهای ۲۴، ۲۵ و ۲۶ خردادماه برگزار و در آن ۲۵ مقاله به صورت شفاهی و ۵۰ مقاله به شکل پوستر ارائه شد. برپایی هشت کارگاه علمی از دیگر برنامه‌های این همایش بین‌المللی بود.

کار زمین‌شناسی پزشکی، مطالعه‌ی

اثر زمین روی سلامت انسان، حیوان و گیاه است. این علم دانشی میان‌رشته‌ای است که به بررسی و تفحص در دیگر شاخه‌های علوم مانند بیولوژی، شیمی، فیزیک، ریاضی، آمار، کشاورزی، آب‌وهواشناسی، مینرالوژی، زمین‌شناسی محیطی و پزشکی جغرافیایی می‌پردازد.

به‌خاطر اهمیت تأثیر عوامل زمین‌شناسی بر سلامت انسان‌ها، در سال ۱۹۹۶ «اتحادیه‌ی بین‌المللی زمین‌شناسی دنیا» (IUGS)، گروه کاری زمین‌شناسی پزشکی را با هدف افزایش و بالا بردن سطح آگاهی محققان، پزشکان و جامعه‌ی بشری تأسیس کرد. به دنبال آن و با توجه به فعالیت‌های گسترده‌ی سازمان زمین‌شناسی ایران در منطقه‌ی خاورمیانه و در آسیا، این سازمان به‌عنوان نخستین سازمان آسیایی پیش‌رو در مطالعات زمین‌شناختی پزشکی فعالیت خود را آغاز کرد. با ایجاد مدیریتی تحت عنوان «مدیریت زمین‌شناختی پزشکی» در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، کمیسیون زمین‌شناسی محیطی دنیا مسئولیت تهیه‌ی نقشه‌های زمین‌شناسی محیطی منطقه‌ی خاورمیانه را به این سازمان واگذار کرد.

رحمانی: یکی

از اهداف این همایش،

افزایش توجه سیاست‌گذاران

سلامت جامعه به علوم زمین

به‌عنوان عاملی مهم در تأمین

سلامت مردم و دست‌یابی به

توسعه‌ی پایدار است

کره‌ای:

طرح مطالعه‌ی

فاکتورهای زمین‌شناسی

مؤثر در بروز سرطان در

کمربند سرطان مری آسیای

میانه، از جمله طرح‌های

سازمان زمین‌شناسی

است